

Onderwijsjurist
Katinka Slump

De toekomst van de leerling

Soms gaat het in het onderwijs alleen nog over resultaten en het meten daarvan. Steeds meer tussentijdse toetsen worden toegevoegd: naast het centraal examen nu ook nog een rekentoets. Scholen worden beoordeeld op de eindexamencijfers van hun leerlingen, en basisscholen op de resultaten van de Cito. De informatieplicht van scholen in de richting van het ministerie en de onderwijsinspectie staat volop in de belangstelling. Dit in schril contrast met de informatieplicht van scholen richting ouders. Het lijkt geen probleem dat ouders vaak ten onrechte onwetend blijven, doordat scholen niet de informatie geven aan ouders waartoe zij wettelijk verplicht zijn. In de Onderwijsklas van september jl. hebben we besproken waar dat toe kan leiden. Zie het verslag op www.onderwijsklas.nl.

Achter al die toetsen en al die cijfers zit een verhaal. Het verhaal van schoolbesturen die steeds meer taken krijgen en daarvoor verantwoording moeten afleggen. Daartegenover een onderwijsinspectie die 'op afstand' is geplaatst. Niet meer een inspecteur die de school binnenkomt als hij dat nodig vindt, maar 'risicogestuurd toezicht'. Dus toezicht van de onderwijsinspectie als de resultaten van een school onder een bepaald niveau dalen. Alleen dan komt de onderwijsinspectie om onderzoek te doen. Dat risicogestuurde toezicht brengt ons veel ellende. Selectie van leerlingen om de risicoleerlingen zoveel mogelijk buiten de schooldeur te houden. Zij zijn een bedreiging voor de resultaten van een school. Hun schoolloopbaan vraagt

soms meer begeleiding of kan iets langer duren. Maar ook heeft het risicogestuurd toezicht grote gevolgen voor de wijze van toetsen van leerlingen. Alle kinderen dezelfde toets, want alleen dan is vergelijken goed mogelijk. Steeds meer passend onderwijs en steeds minder passend toetsen is daarvan het gevolg. Dit terwijl de verschillen tussen leerlingen soms heel groot zijn.

Toetsen dienen om de vorderingen te meten van een individuele leerling, en een diploma is het toegangsbewijs voor vervolgonderwijs. Bij toetsen zou het moeten gaan over de toekomst van de leerling en niet over de kwaliteit van de school of het bestuur!

Alle kinderen dezelfde toets, want alleen dan is vergelijken goed mogelijk

Afgelopen jaren is de Commissie Gelijke Behandeling op de barricade gaan staan voor onze leerlingen met een beperking. Haar opvolger, het College van de Rechten van de Mens, doet gelukkig het zelfde. Zij eist van scholen doeltreffende aanpassingen bij toetsen en liet zich niet van de wijs brengen toen onze minister van onderwijs de oordelen naast zich neerlegde. Daarover praatten wij in de Onderwijsklas (op de website staat het verslag).